

13.07.18

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Børne- og Socialministeriet har den 27. juni 2018 sendt ovennævnte lovforslag i høring med frist for bemærkninger den 6. august 2018.

Dansk Flygtningehjælps bemærkninger er opdelt i generelle bemærkninger og specielle bemærkninger.

Generelle bemærkninger

Lovforslaget udmønter en del af *Aftale om obligatoriske læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder og skærpet straf til ledere for pligtforsømmelse*, som blev indgået mellem regeringen, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti den 28. maj 2018. En ændring af lov om børne- og ungeydelse indgår desuden i lovforslaget.

Ifølge lovforslaget skal alle børn med bopæl i et udsat boligområde, når de fylder 1 år optages i et obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen i en daginstitution. Begge barnets forældre skal indgå i et forløb, der inspirerer og vejleder dem om, hvordan de kan støtte deres barn i det obligatoriske læringstilbud. Hvis forældrene ikke overholder deres forpligtelser, så skal kommunen træffe afgørelse om standsning af børne- og ungeydelsen. Loven skal træde i kraft den 1. juli 2019.

Dansk Flygtningehjælp mener ikke, at det er en konstruktiv løsning på sociale problemer at anvende obligatoriske læringstilbud, tvang og økonomisk sanktion. Vi tror på, at vi med en åben dialog og et godt samarbejde med fokus på muligheder for børnene på kort og lang sigt kan nå en langt bedre og mere positiv forandring for både børnene, familierne og samfundet som helhed.

Specielle bemærkninger

Efter nugældende lovgivning skal kommunerne sprogvurdere og stille et eventuelt krav om deltagelse i et obligatorisk sprogstimuleringstilbud til tosprogede børn ned til 2 års alderen. Kommunen kan træffe afgørelse om standsning af børne- og ungeydelsen, hvis forældrene ikke lever op til denne pligt.

Dansk Flygtningehjælp mener ikke, at det nugældende krav skal skærpes til indførelse af obligatoriske læringstilbud til alle 1-årige børn i bestemte boligområder. Dansk Flygtningehjælp er enige i, at børns dansksproglige kompetencer har betydning for børns senere muligheder i

livet i forhold til skolegang, uddannelse og arbejdslivet. Vi mener derimod ikke, at denne mål-sætning skal nås ved brug af tvang og økonomisk sanktion men ved hjælp af motivation, støt-tende og målrettede tilbud udført af fagprofessionelle.

Ifølge Velfærdspolitisk Analyse nr. 15, juni 2018 fra Børne- og Socialministeriet bor der i dag ca. 10.300 børn i daginstitutionsalderen (0-5 år) i de 55 udsatte boligområder, som indgår på listen over udsatte boligområder for 2017. Andelen af 1-årige børn i dagtilbud er 73 pct. i ud-satte boligområder og 83 pct. udenfor udsatte boligområder, mens andelen af 2-årige børn i dagtilbud er henholdsvis 84 pct. og 86 pct. Børn i udsatte boligområder starter generelt senere i daginstitution end andre børn, hvilket der formentlig er flere forklaringer på, men der er meget, der tyder på, at forskellen udligner sig over tid.

Obligatoriske tilbud for bestemte børnefamilier

Ifølge lovforslaget skal det obligatoriske læringstilbud udelukkende rettes mod børnefamilier bosiddende i udsatte boligområde, der optages på en årlig liste. Barnet skal deltage i et gratis 25 timers obligatorisk læringsforløb, hvor børnenes dansksproglige kompetencer og lærings-parathed skal styrkes, og de skal introduceres til danske normer, værdier, traditioner og højti-der som fx jul, påske, fødselsdage og grundlovsdag.

Lovforslaget indebærer ligeledes, at kommunen skal sikre sig, at begge forældre indgår i et forløb, der inspirerer og vejleder forældrene om, hvordan de kan støtte deres barns læring, trivsel og deltagelse i børnefællesskaber og læringstilbuddet. Hvis forældrene ikke overholder deres forpligtelser, så skal kommunen træffe afgørelse om standsning af børne- og ungeydelsen.

Dansk Flygtningehjælp vil gerne udtrykke kritik af, at der ikke gælder samme mulighed for frit valg for forældre bosiddende i bestemte boligområder som for andre forældre. I disse år er der ellers fokus på forældres frie valg og fleksibilitet på daginstitutionsområdet, hvilket blandt andet kommer til udtryk i forskellige private børnepasningsordninger.

Ifølge lovforslaget kan forældre, der ikke ønsker et almindeligt dagtilbud eller et obligatorisk læringstilbud, selv stå for indsatsen, hvis den står mål med indsatsen i det obligatoriske læringstilbud. I kommunens tilsyn skal der lægges særlig vægt på forældrenes danskundskaber fx kan vurderingen baseres på om begge forældre har bestået Prøve i Dansk 3 eller 9. klasses afgangseksamen i dansk, hvilket er et højt danskniveau, som er vanskeligt at nå for en større gruppe flygtninge og indvandrere.

Dansk Flygtningehjælp mener, at en konstruktiv dialog mellem forældre og fagprofessionelle som fx sundhedsplejersker, socialrådgivere og pædagoger kan styrkes yderligere for ad den vej at motivere flere forældre til at sende deres børn frivilligt i daginstitution.

Mange flygtninge- og indvandrerfamilier har ikke erfaring med offentlige daginstitutioner fra hjemlandet og har derfor en anden holdning til, hvad der er bedst for barnet. Det kan også være forbundet med utryghed at sende sit barn i en daginstitution eller en manglende forståelse for, hvad det betyder for barnets muligheder senere i livet at lære dansk i en tidlig alder.

Dansk Flygtningehjælp vil gerne fremhæve, at der kan være udsatte familier herunder flygtningefamilier, der i særlig grad har brug for støtte, forståelse og en ekstra hjælpende hånd i forhold til deltagelse i samfundslivet som fx daginstitution. Vores mangeårige erfaring på flygtningeområdet viser, at det bedst sker gennem dialog og samarbejde og ikke via tvang og økonomisk sanktion.

Dansk Flygtningehjælp tilbyder i samarbejde med kommuner et psykosocialt gruppeforløb for flygtninge og indvandrere kaldet MindSpring, hvor vi blandt andet fokuserer på emner som, hvad det vil sige at opdrage sine børn i et nyt samfund med anderledes normer og værdier, aktiv deltagelse i daginstitutioner, skole og fritidsliv. Deltagerne får blandt andet styrket deres forældrekompetencer gennem forløbet. Vores erfaring fra MindSpring gruppeforløb viser, at man kan nå langt gennem en åben og tillidsfuld dialog.

Rammerne om tilbuddet

Ifølge lovforslaget skal kommunen bestemme, i hvilken daginstitution barnet skal gå. Kommunen skal også træffe beslutning om, hvordan de 25 timer skal placeres jævnt henover ugen og så vidt muligt placeres på tidspunkter, hvor børnene aktivt kan indgå i børnefællesskaber og deltage i leg og aktiviteter.

Dansk Flygtningehjælp er kritiske overfor, at denne gruppe af forældre ikke selv kan vælge daginstitutionen, og hvornår de vil aflevere og hente deres børn i daginstitutionen ligesom andre forældre. Ligesom de ikke i samme grad kan vælge at afholde fridage og ferie, da der er mere fokus på registrering og undskyldelige omstændigheder for fravær. Lovforslaget bidrager til et stigmatiserende fokus på disse familier og vanskeliggør det pædagogiske arbejde i praksis.

Familier i udsatte boligområder kan have brug for særlige målrettede og specialiserede tilbud med fagprofessionelle, som har de rette kompetencer til at støtte, hjælpe og introducere til det dansksproglige fællesskab, traditioner, normer, værdier og daginstitutionslivet.

I den nye pædagogiske læreplan i dagtilbud, som trådte i kraft d. 1. juli 2018, er centrale elementer blandt andet børnenes egen nysgerrighed, børnefællesskaber og leg, som styrende i det pædagogiske arbejde. De seks læreplanstemaer er: 1) Alsidig personlig udvikling, 2) Social udvikling, 3) Kommunikation og sprog, 4) Krop, sanser og bevægelse, 5) Kultur, æstetik og fællesskab og 6) Natur, udeliv og science.

Dansk Flygtningehjælp mener, at lovforslagets indhold kan integreres i de allerede eksisterende læringsplanstemaer, der er rettet mod alle børn. Det vil sikre, at der ikke sker en unødvendig stigmatisering af bestemte børn.

Økonomisk sanktion

Dansk Flygtningehjælp mener ikke, at det er rimeligt eller konstruktivt at ramme familierne i udsatte boligområder økonomisk. Flere familier har i forvejen en lav indkomst i form af lavtlønnede jobs eller sociale ydelser. For disse familier udgør børne- og ungedydelser et nødvendigt supplement i den daglige husholdning.

Retten til de fulde børne- og ungeydelse er betinget af, at mindst en af forældrene har haft bopæl eller beskæftigelse i mindst 6 år inden for de seneste 10 år, og retten til de fulde ydelserne optjenes gradvist. Flygtningefamilier vil i særlig grad rammes af den foreslåede økonomiske sanktion, da de typisk vil være på den lave integrationsydelse i de første år i Danmark indtil de får et stabilt fodfæste på det danske arbejdsmarked. Det betyder, at de har et meget lavt rådighedsbeløb hver måned, når husleje og andre faste udgifter er betalt. De er derfor meget afhængige af den gradvise optjening af børne- og ungeydelse, der sker i løbet af de første 6 år.

Afsluttende bemærkninger

Dansk Flygtningehjælp er enig i, at sprogudvikling er centralt for børns videre læring, skolegang og uddannelse, men vi er kritiske overfor, at det skal foregå ved brug af tvang, økonomisk sanktion og særlig lovgivning for familier på bestemte adresser.

Dansk Flygtningehjælp mener, at lovforslaget vil have negative og utilsigtede konsekvenser i forhold til det afgørende samarbejde mellem familierne, fagprofessionelle og myndighederne.

Vi mener desuden, at lovforslaget med tvang og økonomiske sanktioner bidrager negativt til det gode og vigtige arbejde som beboere, boligorganisationer, kommuner og civilsamfundet yder i disse boligområder hver eneste dag.

Dansk Flygtningehjælp mener, at vi som samfund kan nå længere gennem en åben og konstruktiv dialog, motivationsarbejde og professionelt pædagogisk, sundheds- og socialfagligt arbejde, hvor familierne informeres om fordelene ved sproglig udvikling i en tidligere alder og betyningen for børnenes muligheder i livet.

Med venlig hilsen



Christian Friis Bach

Generalsekretær
Dansk Flygtningehjælp
E-mail: christian.friis.bach@drc.ngo
Direkte tlf. +45 3373 5130